

N:o 4.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag om sjöförsvaret; Gifven Stockholms slott den 8 Januari 1883.

Under hänvisning till bilagda utdrag af statsrådsprotokollet för denna dag vill Kongl. Maj:t, med åberopande af § 80 Regeringsformen, härmed föreslå Riksdagen att antaga bifogade förslag till lag om sjöförsvaret.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

OSCAR.

C. v. Otter.

Förslag

till

Lag om Sjöförsvaret.

Flottans materiel.

§ 1.

Flottan, som är fördelad å två stationer, Carlskrona och Stockholm, skall bestå af erforderligt antal pansarbåtar samt andra lämpliga krigsfartyg och minbåtar.

Härtill komma för öfning, transport och andra ändamål erforderliga fartyg.

§ 2.

Till flottan hörer äfven erforderlig materiel för det fasta minförsvaret och för sjöfästningarne vid Carlskrona (Kungsholmen, Hästholmen, Kurrholmen och God natt).

Flottans personal.

§ 3.

Flottans personal utgöres af:

Stam,

Reserv och

Värnpligtige.

Till flottans personal hänföres äfven sjökadettkåren och skeppsgossekåren samt månads- och daglönare vid flottans stationer.

§ 4.

Stammen upptager följande flottans kårer och stater:

Militära: Officerskåren,
Underofficerskåren,
Sjömanskåren.

Civila: Mariningeniörstaten,
 Civilstaten,
 Kleresistaten,
 Lärarestaten,
 Läkarestaten.

§ 5.

Officerskåren består af följande *fast aflönade* personal:

3 flaggmän,
 6 kommendörer,
 12 kommendörkaptener af 1:sta klass,
 12 kommendörkaptener af 2:dra klass,
 62 kaptener,
 80 löjtnanter.

S:a 175 officerare.

§ 6.

Underofficerskåren består af följande *fast aflönade* personal:

28 flaggunderofficerare,
 212 underofficerare af 2:dra graden.

S:a 240 underofficerare.

§ 7.

Sjömanskåren består af 4,000 sjömän, deraf

1,000 förlagda å flottans stationer för ständig tjenstgöring samt
 3,000 förlagda i orterna för uppfordring till tjenstgöring efter
 de bestämmelser, som af konungen meddelas.

S:a 4,000 man.

§ 8.

Mariningeniörstaten består af följande *fast aflönade* personal:

1 öfverdirektör och chef,
 2 direktörer,
 5 ingenjörer
 2 byggmästare,
 5 extra ingenjörer samt
 2 underingenjörer.

§ 9.

Civilstaten består af:

- 4 sekreterare,
- 2 kamererare,
- 2 intendenter,
- 1 advokatfiskal,
- 2 auditörer,
- 3 kammarförvandter,
- 1 proviantmästare,
- 2 beklädnadsförvaltare,
- 1 sjukhusförvaltare,
- 2 inventarieförvaltare,
- 2 materialförvaltare,
- 2 kassörer,
- 3 revisorer,
- 3 regementsskrifvare,
- 1 regementsskrifvare och bokhållare,
- 1 bokhållare,
- 15 kammarskrifvare,
- 2 väblar,
- 2 förste vaktmästare,
- 4 vaktmästare.

Till civilstaten hänföres ock erforderlig betjening vid sjökrigsskolan och sjökarteverket.

§ 10.

Kleresistaten består af:

- 2 regementspastorer,
- 3 bataljonspredikanter,
- 2 klockare,
- 1 kyrkvaktare.

§ 11.

Lärarestaten består af de vid sjökrigsskolan anstälde lektorer samt öfrige civile lärare vid denna skola och vid skeppsgosseskolan.

§ 12.

Läkarestaten består af:

- 1 fältläkare,
- 2 regementsläkare,
- 6 förste bataljonsläkare samt
- läkarestipendiater till det antal gällande stat utvisar.

§ 13.

Sjökadettkåren utgöres af sjökrigsskolans lärjungar, och bestämmes antalet ynglingar, som årligen må i skolan intagas, af konungen.

§ 14.

Skeppsgossekåren utgöres af högst 400 skeppsgossar.

§ 15.

Månads- och daglönare anställas vid bageri-, qvarn-, sjukhus- och magasinsinrättningarne, vid beklädnadsverkstäderna, vid kronans vattenledning i Carlskrona och vid varfven efter de bestämmelser, som af konungen meddelas.

§ 16.

Reserven består af den allenast vid krig eller större rustningar tjenstgöringsskyldiga personalen, dels militär och dels civil.

§ 17.

Militärreserven indelas i:

- reservbefäl,
- reservunderbefäl,
- reservmanskaf,

§ 18.

Till reservbefälet höra:

- afskedade pensionerade officerare, hvilka enligt gällande stadganden äro skyldige att tjenstgöra vid flottan;
- de, hvilka blifvit till officerare i flottans reserv utnämnde eller i sådan egenskap dit öfverflyttade;
- befälet vid lotsverket;
- de, hvilka vid krigstillfälle af konungen konstitueras till reserv-officerare.

§ 19.

Till reservunderbefälet höra:

afskedade pensionerade underofficerare, hvilka enligt gällande stadganden äro skyldige att tjänstgöra vid flottan;
 underbefäl vid lotsverket;
 de, hvilka vid krigstillfälle af konungen konstitueras till reservunderofficerare.

§ 20.

Reservmanskapat består af:

lotsar och lotslärlingar samt de värnpligtige, hvilka jemlikt § 27 mom. 3 i värnpligtslagen blifvit från vapenöfning i fredstid befriade;
 de, hvilka haft anställning i flottans stam, och, efter uttjent kapitulationstid, på grund af föreskriften i § 37 värnpligtslagen tillhöra flottan.

§ 21.

Till militärreserven höra ock de å nuvarande reservstater uppförde officerare och underofficerare, så länge de i tjänst kvarstå med tjänstgöringsskyldighet i så väl krig som fred, äfvensom officerare å in-dragningsstaten intill 55 års ålder med tjänstgöringsskyldighet endast i krig.

§ 22.

Den civila reserven består af afskedade pensionerade dels embets- och tjänstemän vid flottans civila stater, dels månadslönare vid flottans stationer, hvilka enligt gällande stadganden äro skyldiga att tjänstgöra vid flottan.

§ 23.

Angående *värnpligtige* vid flottan stadgas i värnpligtslagen.

Personalens antagning, utbildning och afgang.

§ 24.

Officerspersonalen utgår från sjökrigsskolan och sker befordran till officer såväl som till högre grad eller lön efter de grunder, som härför af konungen bestämmas.

§ 25.

Underofficerspersonalen erhålles från sjömanskåren och sker befordran till underofficer såväl som till högre grad eller lön efter de grunder, som härför af konungen bestämmas.

§ 26.

Manskapet vid sjömanskåren rekryteras dels från skeppsgossekåren dels genom frivilligt aftal mot aflöning af staten till det belopp, som kan blifva erforderligt.

§ 27.

För anställning och befordran vid flottans civila stater gälla de bestämmelser, som af konungen meddelas.

§ 28.

Flottans personal erhåller utbildning dels vid flottans undervisningsverk dels under årliga öfningar till sjös.

§ 29.

Flottans undervisningsverk äro:

sjökrigsskolan,
skeppsgosseskolan samt
stationsskolorna, hvilka delas i
exercisskolan,
underbefälsskolan,
minskolan och
skjutskolan.

Undervisningen vid dessa skolor ordnas efter de bestämmelser, som af konungen meddelas.

§ 30.

Flottans årliga öfningar till sjös ega rum i enlighet med de af konungen i kommandoväg meddelade bestämmelser.

§ 31.

För den fast aflönade personalens afgang ur flottan gälla af konungen utfärdade bestämmelser.

§ 32.

Angående flottans styrelse och förvaltning å stationerna gälla de bestämmelser, hvilka härom af konungen meddelas.

Öfvergående stadganden.

§ 33.

Officerskårens tillökning från det nuvarande till det här ofvan i § 5 bestämda antal skall ega rum i den mån afgången bland officerare på permanenta reservstaten, nya reservstaten och indragningsstaten dertill lemnar tillgång samt efter de bestämmelser i öfrigt, som af konungen meddelas.

§ 34.

Tillökningen af den för ständig tjenstgöring å flottans stationer förlagda delen af sjömanskåren till det här ofvan i § 7 bestämda antal skall ega rum under tio år från och med år 1884 med högst 18 man årligen efter de närmare bestämmelser, som af konungen meddelas.

§ 35.

Uppsättningen af den i orterna förlagda delen af sjömanskåren till det i § 7 bestämda antalet af 3,000 man skall fördelas på 15 år från och med år 1884, och må under de första 5 åren ske med högst 200 man årligen, under de derpå följande fem åren med högst 250 man årligen samt under de sista fem åren med högst 200 man årligen, efter de närmare bestämmelser, som af konungen meddelas.

Denna lag må icke ändras eller upphävas utan konungs och riksdags sammanstående beslut.

De för lagens tillämpning erforderliga närmare föreskrifter meddelas af konungen.

---

*Protokoll öfver sjöförsvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen
uti Statsrådet å Stockholms slott den 8 Januari 1883.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Grefve POSSE,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre HOCHSCHILD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
Friherre VON OTTER,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT,
THEMPTANDER och
RYDING.

Departementschefen, Statsrådet Friherre von Otter, föredrog i underdånighet det af särskilda komiterade den 10 Augusti 1882 afgifna betänkande och förslag angående sjöförsvarets ordnande tillika med de underdåniga utlåtanden, hvilka på nådig befallning deröfver afgifvits, nemligen:

af marinförvaltningen med de från militär- och varfscheferne vid flottans stationer af marinförvaltningen infordrade yttranden;
af chefen för flottans militärpersonal;
af öfverkommendanten i Carlskrona samt
af kommerskollegium med de från sjömanshusen i riket infordrade yttranden i frågan.

Härefter yttrade departementschefen:

Såsom af förenämnda, öfver sjöförsvarskomiténs förslag afgifna utlåtanden synes, hafva åtskilliga anmärkningar mot detsamma i flere

hufvudsakliga delar blifvit framställda och, om än detta förslag — bygd på grunden af en i möjligaste mätto följdriktig tillämpning af värnpligtsidén, med iakttagande derjemte att väsentligt högre anslagsbelopp icke toges i anspråk än som motsvarade den nuvarande kostnaden för sjöförsvaret — må kunna anses väl motsvara de fordringar, man ur dessa synpunkter eger ställa på detsamma, hafva likväl omförmälda anmärkningar hos mig befastat den öfvertygelse, att sjöförsvarets ordnande på ett fullt tillfredsställande sätt på denna grund svårigen låter sig göra, och är det synnerligen hvad angår sättet för anskaffandet och beskaffenheten af den manskapsstam, som skall ersätta den nuvarande båtsmansinstitutionen, som förslaget synes mig otillfredsställande.

Såväl mot tillräckligheten af denna stam som mot dess förmåga att förse flottan med erforderligt antal dugliga förhandsmän framställa sig stora betänkligheter. Komitén har sjelf beräknat, att stammen, för att lemna nödigt antal förhandsmän, rätteligen borde utgöra 2,890 man, och de grunder, på hvilka komiterade stödjade sitt antagande, att kunna med en till 2,500 man nedsatt stam möta behovet af 1,927 förhandsmän, synas mig lemna rum för berättigade tvifvelsmål om deras hållbarhet.

Utom nämnda antal förhandsmän skulle, enligt den af komiterade upprättade tabell (sjöförsvarskomiténs betänkande Bil. A N:o 11) öfver hela den för flottan, jemte dennas andel i sjöfästningarnes besättning, erforderliga personal, behöfvas ytterligare 489 underofficerskorporaler samt 1:a och 2:a klassens sjömän, hvilka skulle tagas bland värnpligtige; men någon säkerhet eller ens sannolikhet, att dessa sistnämnde förhandsmän skulle kunna till fulla antalet erhållas, finnes enligt mitt förmenande icke heller.

Den korta kapitulationstid af 2 år, som ansetts erforderlig för utbildning till 2:a klassens sjömän, samt den ringa lockelse till rekaptulation, som de föreslagna villkoren erbjuda den sålunda utbildade, torde utan tvifvel vålla stora svårigheter för erhållandet bland värnpligtige af ens 1:a och 2:a klassens sjömän, hvartill den del af stammen, som erhålles från skeppsgossekåren, icke torde vara tillräcklig.

Någon visshet att mot den föreslagna godtgörelsen erhålla rekryter bland *värnpligtige sjömän*, och såmedelst befordra det samband med handelsflottan, som skulle vara ett af förslagets stora fördelar, förefinnes icke heller, något som komiterade också sjelfva medgifvit genom förslaget att äfven »på annat sätt» än bland värnpligtige och skeppsgossarne rekrytera stammen.

Med afseende härå och då det icke låter sig göra, att till ett antal, som under vanliga förhållanden kan anses tillräckligt, uppbringa stammen så organiserad, som sjöförsvarskomitén föreslagit, utan att väsentligen öfverskrida den kostnad, inom hvilken komitén ansett att den borde vid en förändrad organisation hålla sig, och hvilken jag icke heller anser böra öfverskridas, derest sådant icke finnes för ett nöjaktigt ordnande af sjöförsvaret alldeles oundgängligt, har jag icke kunnat biträda komiténs förslag till anskaffande af stam för sjöförsvaret.

Vid sådant förhållande har jag haft att tillse, huruvida det icke kunde låta sig göra, att, i händelse af nuvarande båtsmanshällets upphäfvande, på annat sätt anskaffa en bemanning, som utan att erfordra högre anslag än de af sjöförsvarskomitén beräknade, kunde lemna flottan en mera tillräcklig och tillfredsställande manskapsstam; och får jag i sådant syfte härmed framlägga förändradt underdånigt förslag i berörda hänseende.

Den nuvarande båtsmansinstitutionen har, sedan fullständig rekrytbildning och i sammanhang dermed varande öfning och undervisning blifvit i vidsträcktare mån än tillförene åt båtsmännen beredd, lemnat flottan en bemanning, som, om än icke fullt utbildade förhandsmän inom densamma kunna danas, likväl, synnerligen om ökad öfning komme den till del, skulle på ett tillfredsställande sätt fylla behofvet af manskap, afsedt för mindre viktiga förhandssysslor.

Om nu staten i stället för rust- och rotehållarne öfvertoge rekryteringen, borde, med fästadt afseende å den föreslagna minskningen af personalen och utsträckningen af öfningarne, en stam af minst lika god beskaffenhet som den nuvarande kunna erhållas, och då jag icke kan antaga, att det i allmänhet borde blifva svårare, eller förenadt med väsendtligt större kostnad för staten än för den enskilde att erhålla till rekryt lämplig person, har jag ansett en dylik förändring kunna genomföras, om till anskaffning af den nya stammen erhöles anslag, motsvarande värdet af de prestationer rust- och rotehållarne nu utgöra. Då sådant anslag skulle påkallas endast i den mån de rust- och rotehållarne för närvarande åliggande prestationerna upphörde, skulle härigenom icke blott en nästan omärklig öfvergång från det gamla till det nya beredas, utan äfven i följd häraf under öfvergångsperioden erfordras väsentligt mindre kostnader än sjöförsvarskomitén för genomförande af sin organisationsplan behöft påräkna.

Nu ifrågasatta förslag går alltså derpå ut att bilda den för flottan erforderliga bemanning, förutom genom en mindre tillökning af den nu-

varande matroskåren, af manskap, aflönadt och underhållet af staten, men emellan uppfordringstiderna stationerad i hemorten, samt af flottan tillhörande värnpligtige; och då jag nu i den ordning, hvartill komitéförslagets uppställning gifver anledning, går att framställa en del af de anmärkningar, som i öfrigt mot samma förslag förekomma, äfvensom de förändringar deruti, hvilka af ett förändradt sätt för manskapsanskaffningen betingas, torde jag på sin plats få återkomma till en närmare redogörelse för organisationen af den stam mitt förslag afser.

Beträffande den uppgift flottan har att fylla vid vårt lands försvar, är jag derom fullkomligt ense med komitén, och torde denna uppgift kunna sålunda sammanfattas, att utöfver försvaret af de viktigaste inloppen och hamnarne flottans mål bör vara att så mycket som möjligt oroa en annalkande fiende, försvåra hans landstigning, störa hans kommunikationer med eget land, samt så ofta omständigheterna medgifva förskaffa sig och meddela upplysningar om hans förehafvanden; och anser jag äfven, att till dessa måls vinnande vårt sjöförsvar, förutom andra lämpliga stridsfartyg och de för det egentliga skärgårdsförsvaret afsedda mindre fartygen samt ett erforderligt antal minbåtar, jemväl har behof af pansarbåtar i hufvudsaklig likhet med den med bokstafven A betecknade typ, som den s. k. certkomitén föreslagit. Jag delar äfven den af komitén uttalade mening, att, på det flottan må kunna så snart som möjligt motsvara sitt sålunda angifna ändamål, anskaffandet af dylika fartyg bör ske så fort sig göra låter.

Flottans materiel.

I fråga om antalet och beskaffenheten af den flytande materielen har marinförvaltningen i dess underdåniga utlåtande öfver sjöförsvarskomiténs förslag ansett, att flottan i fredstid bör bestämmas till 14 större och 94 mindre strids- och öfningsfartyg, hvaraf de större skulle vara pansarklädda samt hafva ett deplacement mellan 2,500 och 3,000 tons.

Att på sätt marinförvaltningen sålunda föreslagit redan nu på förhand definitivt bestämma antalet och beskaffenheten af vår blifvande flotta, anser jag likväl af skäl, som här nedan skola anföras, vara allt för vanskligt. Sådant synes icke heller hafva varit sjöförsvarskomiténs mening; ty ehuru komitén uttalat sig angående vissa bestämda certer såsom för vårt försvar lämpliga och äfven *förslagsvis* uppgjort kostnadsberäkning och upprättat tablå öfver vissa fartygs påräkneliga varaktighet och successiva behof af förnyelse äfvensom af sjökrigsmaterielens tillökning, torde härmed dock endast afsetts att antyda, att med det föreslagna årliga anslaget af 2 millioner för fartygsmateriel en så-

dan flotta, som marinförvaltningen förordat, *kunde* under en tid af 30 år skapas.

Såvidt mig är bekant hafva icke mindre än 16 olika sjöförvarsplaner under innevarande århundrade blifvit uppgjorda och af Riksdagen dels gillade, dels förkastade, men af dessa har ingen enda blifvit fullständigt genomförd och detta hufvudsakligen af samma skäl, som i minst lika hög grad ännu torde kvarstå, nemligen sjökrigskonstens oafbrutna utveckling. Vid sådant förhållande lärer, på sätt äfven sjöförvarskomitén anført, fartygens framtida cert och antal, såsom beroende af på förhand icke bestämbara förhållanden, icke böra för en längre framtid definitivt bestämmas, utan den plan, som i detta hänseende uppgöres, omfatta endast de närmast kommande åren och inskränkas antingen, såsom komiterade förordat, till ett fåtal fartyg af sådana certer, som anses mest behöfliga och derföre i främsta rummet böra anskaffas eller ock till bestämmande af vissa egenskaper hos fartygen, såsom fart, sjöduglighet och manöverfärdighet samt största möjliga förstörelsekraft och passiv motståndsförmåga, egenskaper, hvilka, huru än detaljerna må vexla, alltjemnt torde blifva oundgängliga. För det närvarande torde, såsom af mig förut är antydt, den af sjöförvarskomitén förordade pansarbåten A uppfylla nyssberörda fordringar, hvarföre jag äfven kommer att föreslå Eders Kongl. Maj:t att af näst sammanträdande riksdag begära medel till anskaffande af ett dylikt fartyg.

Genom den af sjöförvarskomitén verkställda utredning angående den för flottan erforderliga bemanning ådagaläggas nogsamnt det förhållande, som länge varit öfverklagadt och flera gånger föranledt framställningar till riksdagen, nemligen att flottans officerskår är otillräcklig och måste ökas. Också har komitén med anledning häraf föreslagit, att den permanenta reservstaten skall upphöra i mån af inträffande afgang bland den på denna stat uppförda personal, samt att flottans officerskår skall ökas med 2 regementsofficerare, en af hvardera kommandörkaptensgraden, 8 kaptener med 1:a klassens lön, 5 kaptener med 2:a kl. lön, 7 löjtnanter samt 3 underlöjtnanter eller tillhopa med 25 officerare; en tillökning, som visserligen icke synes innefatta allt hvad komitén i den vägen önskat och ansett erforderligt, utan endast så mycket som komitén med afseende å nödvändigheten af den strängaste sparsamhet ansett sig kunna ifrågasätta.

Mot förslaget att permanenta reservstaten skulle upphöra, hvarom förut i sammanhang med frågan om officerskårens tillökning framställning blifvit gjord till 1876 och 1878 årens riksdagar, har jag intet att erinra, då denna reservstat numera, genom den stadgade skyldighet

Officerskåren.

att vid bestämd lefnads- och tjänsteålder ur tjänsten afgå, torde blifva obehöflig; men det synes mig att i sådant fall, på sätt marinförvaltningen äfven ifrågasatt, hela det för samma reservstat anvisade anslag borde till ökande af den aktiva officerspersonalen användas. Till officerares på permanenta reservstaten aflöning äro, likmätigt 1873 års riksdagsbeslut angående regleringen af utgifterna under femte hufvudtiteln, från ordinarie anslaget till aflöning åt flottans kårer och stater anvisade 91,090 kronor, och härutöfver återstår enligt samma riksdagsbeslut i mån af uppkommande ledigheter å flottans nya reservstat och indragningsstaten ett belopp af 22,910 kronor att ytterligare för permanenta reservstaten disponeras. Hela tillgången för den permanenta reservstaten utgör alltså 114,000 kronor, hvilket belopp, i enlighet med det ändamål, för hvilket det blifvit anvisadt, borde, i händelse den permanenta reservstaten skall upphöra, få öfverflyttas till staten för flottans officerskår, och användas till aflöning för nya tjänster i mån af uppkommande ledigheter å permanenta reservstaten, nya reservstaten och indragningsstaten.

Härigenom skulle en större tillökning af officerskåren än den af komitén föreslagna kunna åstadkommas, och får jag i fråga om de officersbeställningar, med hvilka en sådan tillökning borde ega rum, anföra följande:

Enligt sjöförsvarskomiténs förslag skulle stationsbefälhafvaren i Carlskrona och chefen för marinförvaltningen innehafva flaggmans grad; men i bil. A. 9 till samma förslag upptages, efter hvad det vill synas, högste befälhafvare för flotta, såväl som eskadercheferne, samtliga af kommandörs grad. På samma gång jag instämmer med komitén deruti, att de båda förstnämnda ansvarsfulla posterna böra besättas med flaggmän, synes det mig oegentligt och olämpligt att högste befälhafvare för flotta skall innehafva samma grad som de honom underlydande eskadercheferne. Den som skall leda försvaret till sjös, det ansvarsfullaste uppdrag som lär kunna gifvas en flottans officer, borde väl äfven innehafva flottans högsta grad, samt derjemte under freden så mycket som möjligt beredas tillfälle att detta höga befäl utöfva. Af dessa skäl anser jag att antalet flaggmän bör ökas med 1 eller från 2 till 3.

Hvad regementsofficerarne beträffar har jag ej kunnat finna den af sjöförsvarskomitén föreslagna ökning tillräcklig. Enligt min åsigt böra artilleri- och ekipagedepartementschefsbefattningarna vid varfven, såsom hittills, förvaltas af hvar sin chef, och dessa å Carlskrona varf synnerligen ansvarsfulla poster bestridas af officerare af regementsofficers grad, hvarföre det minsta antal, hvarmed regementsoffi-

cersgraden behöfver ökas, skulle vara 4, nemligen 2 i hvardera af kommandörkaptenegraderna, i stället för en i hvardera, såsom sjöförsvarskomitén föreslagit; och är ändock vid denna af mig nu föreslagna ökning ingen hänsyn tagen till önskvärdheten, för att ej säga behofvet af att, i händelse af sjukdom eller annat förfall, ega tillgång på regementsofficerare i reserv.

Den likaledes inom kaptenegraden förefintliga brist har jag ansett böra afhjelpas genom tillökning med 17 kaptenar i första löneklass och 2 i den andra; och är anledningen till mitt förslag om en jemförelsevis större ökning i första klassen mot i den andra den, att härigenom skulle ernås en ungefärlig likställighet med armén, der förhållandet emellan antalet kaptenar af första och andra klass ungefärligen är såsom 2 : 1.

Löjtnantsgraden anser jag böra så förändras, att äfvenledes, i likhet med hvad vid armén skulle blifva förhållandet, denna grad komme att i sig upptaga nu varaande underlöjtnantsgraden. Den skulle i sådant afseende delas i två löneklasser, den första motsvarande nuvarande löjtnants- och den andra motsvarande den hittills varande underlöjtnantsgraden. Den sålunda förändrade löjtnantsgraden borde tillökas med 11 officerare i första löneklass och komme derigenom att utgöra 54 löjtnanter i första klass och 26 löjtnanter i andra klass. Någon ökad kostnad i följd af denna förändring med löjtnantsgraden skulle icke uppkomma, utan skulle de här ofvan omförmälda 114,000 kronor lemna erforderlig tillgång till aflöning åt den personal, med hvilken officerskåren, efter hvad sålunda är föreslaget, komme att tillökas.

Derigenom skulle flottans officerspersonal komma att utgöras af 3 flaggmän, 6 kommandörer, 12 kommandörkaptenar af första klass, 12 kommandörkaptenar af andra klass, 62 kaptenar och 80 löjtnanter i enlighet med närlagda lönestat (Bil. A), hvaruti aflöningsbeloppen äro upptagna i likhet med nu gällande bestämmelser.

Enär det manskap, öfver hvilket maskinist- och handtverksunderofficerarne utöfva befäl, tillhör den militära kåren och det derföre synes ändamålsenligt att, på sätt komitén föreslagit, nämnda underofficerare öfverföras till underofficerskåren, för att af densamma utgöra serskilda afdelningar, har jag mot en dylik förändring intet att erinra; men då, såsom bilagde för mintillverkningspersonalen uppgjorda stat (Bil. B) utvisar, de dervid anställda underofficerares antal utgör 6, ehuru allenast 3 af dessa, enligt Kongl. Brefvet den 24 Oktober 1879, hittills åtnjutit aflöning af de till minväsendet anslagna extra medel, bör antalet underofficerare i stället för 237 rätteligen upptagas till 240, hvilket

*Underofficers-
kåren.*

antal blifver helt och hållet tillgängligt för de militära behofven. Intet skäl synes mig nemligen vara för handen, att vidtaga någon förändring i den bestämmelse, som för närvarande gäller, och hvaruti komitén icke heller föreslagit någon ändring, att vissa vid varfvets förordnade underofficerare erhålla aflöning å varfvets stat. Jag har icke heller något att erinra mot den af komitén föreslagna fördelning af underofficerskåren, hvilken alltså skulle komma att bestå af 28 flaggunderofficerare och 212 underofficerare af andra graden. Af de förstnämnde skulle 19 tillhöra de egentliga sjömansafdelningarna och 9 de tekniska afdelningarna, samt af de senare 148 vara styrmän, konstaplar af artilleri- eller ekonomiafdelningarne, eller ock skeppare, 56 konstaplar af minafdelningen eller maskinister, och 8 kvartersmän, motsvarande hittills varande handtverksunderofficerare.

Sjömanskåren.

Under förutsättning att indelningsverket kommer att upphävas, har jag af skäl, som här ofvan blifvit anförda, ansett den för flottan erforderliga stamtrupp icke lämpligen böra anskaffas på det sätt sjöförsvarskomitén föreslagit, utan i stället dels genom matros-, eldare-, och handtverkskompaniernas ökande med 175 man, eller från 825 till 1,000, dels ock genom antagande af 3,000 man sjömans- och fästningsstrupper, rekryterade af staten, i stället för af rust- och rotehållare. Vid bestämmande af denna stamtruppens styrka till 4,000 man har jag tagit hänsyn dertill, att, enligt den af sjöförsvarskomitén uppgjorda tabell öfver hela den för flottan, inberäknadt sjöfästningarne, erforderliga personal, skulle, utöfver den föreslagna stamtruppen, af värnpligtige erfordras 1,615 man och i följd deraf hela den manskapsstyrka, som för flottans behof borde beräknas, uppgå till 4,115 man. Tillökningen i matros-, eldare- och handtverkskompanierna skulle föranleda en kostnad af 60,695 kronor, samt fördelas enligt bifogade förslag till stat och med den aflöning, som deruti finnes upptagen. (Bil. C.)

Ofvannämnda styrka af 3,000 man sjömans- och fästningstrupper, af hvilka 2,000 man beräknats för Carlskrona och 1,000 man för Stockholms station, skulle indelas i kompanier, förlagda i kustprovinserna, på följande sätt och med nedan angifna manskapsstyrka, nemligen:

För Carlskrona station:

Inom Blekinge län:	
6 sjömanskompanier, hvartdera om 130 man	780
	<hr/>
Transport	780

	Transport	780
inom Kalmar län:		
i Södra Möre härad 3 fästningskompanier, 1 om 148 samt 2 om 146 man hvarterda, tillhopa		440
i Tjusts härad 1 sjömanskompani om.....		130
i Norra Möre, Stranda och Handbörds härad 1 sjömans- kompani om.....		130
på Öland 2 sjömanskompanier, hvarterda om 130.....		260
inom Hallands län:		
1 sjömanskompani om.....		130
inom Göteborgs och Bohus län (södra delen):		
1 sjömanskompani om.....		130
Tillsammans 15 kompanier		2,000 man.

För Stockholms station:

inom Stockholms län (Roslagen):		
4 sjömanskompanier, hvarterda om 125 man		500
inom Södermanlands län:		
1 sjömanskompani		125
inom Östergötlands län:		
1 sjömanskompani		125
inom Norrländska länen:		
1 sjömanskompani		125
inom Göteborgs och Bohus län (norra delen):		
1 sjömanskompani		125
Tillsammans 8 kompanier		1,000 man.

Manskapet vid dessa kompanier skulle antagas medelst kontrakt för en kapitulationstid af 10 år, en tid som åtminstone torde medgifva utbildandet af ett tillräckligt antal fullgoda 2:a klassens sjömän. Rekapitulation skulle i allmänhet icke ifrågakomma för andra än dem, som möjligen kunde vinna befordran till underofficerskorpraler, men de öfriga skulle efter afskedet tillhöra flottan intill 32 års ålder, hvar-

igenom en duglig och tillräcklig reserv äfven af förhandsmän kunde erhållas.

Enligt bifogade förslag till uppforderingsrullor (Bil. D. 1, 2 och 3) skulle i allmänhet hvartdera af de 6 Blekingskompanierna komma att tjenstgöra 4 månader om året, 5 år af 6; hvartdera af de 4 Roslagskompanierna och Södermanlands kompani likaledes 4 månader af året, 4 år af 5 samt hvartdera af de öfriga 12 kompanierna 1 år af 3; och borde manskapet under mellantiderna vara pligtigt att icke, utan tillstånd af vederbörande befäl, vistas utom kompaniets stånd.

Tiden för det från skeppsgossekåren utgångna manskaps tjenstgöring borde förblifva, på sätt komiterade föreslagit, såsom hittills, derest icke Eders Kongl. Maj:t derom annorlunda förordnade.

Aflöningsförmånerna för det i landsorten förlagda manskap af sjömans- och fästningskompanierna skulle bestämmas på följande sätt:

Såsom lega vid antagandet erhållas 50 kronor samt i fast lön: 1:a året 100 kr., 2:a året 110 kronor, 3:dje året 120 kronor, 4:de året 130 kr., 5:te året 140 kr. samt 6:te och följande 4 åren 150 kr. årligen, hvarförutom för fortskaffning mellan hemmet och samlingsplatsen såväl vid uppföring till stationerna, som vid hemförlofningen efter slutad tjenstgöring, erhållas 10 kr. hvarje gång.

Dessa aflöningar m. m. hafva blifvit beräknade att i medeltal för år utgöra 155 kr. per man, förutom aflöning, beklädnad och inkasering under uppföring; och då detta belopp väsendtligt öfverstiger beräknade värdet af prestationerna vid båtsmanshållet, hvilka af skatte regleringskomitén upptagits till belopp mellan 100 och 130 kronor för hvarje nummer, torde det icke blifva med någon svårighet förenadt att rekrytera det för dessa kompanier erforderliga manskap, som antagligen skulle finna sin fördel vid att, mot erhållande af ofvannämnda löneförmåner, ingå i flottan på 10 år, deraf de i allmänhet kunde påräkna att under sammanlagdt 6 à 7 år vara tjenstfria och kunna egna sig åt sjötjenst, fiske eller annat enskildt förvärf. Det antal, som årligen för rekryteringen skulle erfordras, torde dessutom endast komma att i medeltal uppgå till omkring 350 man.

Såsom af förslaget till normalstat (Bil. E. 1 och 2) framgår, skulle ett mot nuvarande prestationers värde svarande anslag lemna tillräckliga medel för den af mig föreslagna förändringen i fråga om sjömanskåren.

De civila staterna.

Beträffande de civila staterna får jag anmärka, dels att marin-ingenjörstaten bör ökas med den extra ingenjör, som enligt kongl. brefvet den 27 Oktober 1879 erhållit aflöning af extra anslaget till

minväsendet och som nu föreslås att på ordinarie stat upptagas, dels ock att den af sjöförsvarskomitén föreslagna indragning af en sekreterare vid hvardera stationen, med anledning af varfscheffsbefattningarnes ifrågasatta upphörande, icke kan af mig tillstyrkas, enär jag af skäl, som framdeles, då jag kommer att yttra mig om flottans styrelse och förvaltning, skola anföras, anser dessa befattningar fortfarande böra bibehållas.

För erforderlig rekrytering af matroskåren till den af mig föreslagna styrka torde skeppsgossekåren böra uppbringas till den af komiterade föreslagna siffra eller 400 man, hvartill likväl ingen särskild anslagstillökning erfordras, enär staten för skeppsgossekåren för närvarande upptager nämnda antal.

*Skeppsgosse-
kåren.*

De enligt förslaget till värnpligtslag flottan tillhörande värnpligtige, hvilka skulle utgöras af de å sjömanshus inskrifna värnpligtige samt lotsar och lotslärlingar, hafva af sjöförsvarskomitén blifvit beräknade till ett antal af 1,500 man årligen.

Värnpligtige.

Att öfva ett så stort antal skulle icke blott för sjöförsvaret medföra en icke oansenlig och föga gagnande kostnad, utan skulle ock, såsom kommerskollegium och flera sjömanshusdirektioner jemväl antydt, vålla stora olägenheter icke blott för handelsflottan, genom att för densamma försvåra anskaffandet af erforderliga besättningar, utan äfven för de värnpligtige, för hvilka otvifvelaktigt svårighet skulle möta att under det år, de äro inkallade till öfning, förskaffa sig anställning och förtjenst.

Jag har derföre ansett att endast 500 man borde öfvas årligen, deraf 300 man vid Carlskrona och 200 man vid Stockholms station, och jag har trott att, för erhållande af detta till öfning afsedda manskap, befrielse från vapenöfning i fredstid skulle kunna medgifvas värnpliktig, som vid början af det år han inträder i värnpligtsåldern varit i sjömanshus inskrifven minst 4 år och derunder minst 12 månader haft anställning i utrikes sjöfart. En så kvalificerad värnpliktig torde nämligen kunna med fog befrias från vapenöfning, då han redan måste ega erforderlig sjövana och vara hemmastadd i de väsentligaste af sjömansyrkets fordringar. Deremot har jag ansett hvarje sådan från vapenöfning befriad värnpliktig böra under hela beväringstiden tillhöra flottans reserv.

Huruvida de här ofvan föreslagna bestämmelserna för befrielse från vapenöfning i fredstid komma att medföra det beräknade antalet värnpligtige till flottan, låter sig naturligtvis icke med någon visshet på förhand afgöra; men skulle erfarenheten visa, att med dessa be-

stämmelser, om de godkännas, detta antal blifver vare sig större eller mindre än afsedt är, lärer rättelse härutinnan lätt kunna ske.

Reservven.

Såsom reservbefäl för flottan finnes för närvarande att påräkna: den å reserv- samt indragningsstaterna uppförda officerspersonal; de officerare, hvilka i enlighet med 1876 års pensionslag blifvit öfverflyttade på pensionsstat med skyldighet att vid inträffande krig och större rustningar tjenstgöra i land, och de jemlikt Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 30 Maj 1879 till officerare i flottans reserv utnämnda; hvartill dessutom kan räknas lotsbefälet och högsta klassen af sjökadettkåren äfvensom andra, hvilka Eders Kongl. Maj:t kan finna lämpligt att till reservofficerare konstituera. Sjöförsvarskomitén har dessutom ifrågasatt en officersreserv af sådana värnpligtige, som genomgått flottans underbefälskolor under 2 år. En dylik reserv skulle väl, sedan undervisningen vid flottans skolor fullständigats, kunna, med den organisation af sjöförsvaret jag i öfrigt föreslagit, utan svårighet åstadkommas när helst sådant ansåges lämpligt; men jag har likväl icke ansett mig böra biträda komiténs förslag härutinnan, dels emedan den föreslagna utbildningstiden synes mig otillräcklig och dels emedan ingen säkerhet finnes, att det sålunda tillskapade reservbefälet i behofvets stund finnes för flottan tillgängligt, vid hvilka förhållanden kostnaden för en dylik anordning icke synes mig motvägas af den påräkneliga fördelen.

Reservunderbefälet utgöres af de på nya reservstaten qvarstående underofficerare, af de underofficerare, hvilka afgå med pension och fyllnadspension med tjenstgöringsskyldighet i land under krigstid och större rustningar, af underbefälet vid lotsverket äfvensom af dem, hvilka Eders Kongl. Maj:t kan finna lämpligt att vid krigstillfälle till reservunderofficerare konstituera.

Till följd af föreskriften i värnpligtslagen att så väl lotsar och lotslärlingar samt de värnpligtige, hvilka blifvit enligt § 27 i nämnda lag från vapenöfning befriade, som äfven de, hvilka haft anställning i stammen, skola intill fyllda 32 år tillhöra flottan, har flottan derjemte att påräkna reservmanskaf, hvars antal, derest rekrytering sker af manskaf med en ålder af 17 till 18 år, bör blifva fullt tillräckligt.

Flottans styrelse och förvaltning.

Sjöförsvarskomitén har i sitt förslag jemväl ifrågasatt åtskilliga väsentliga förändringar i organisationen af flottans styrelse och förvaltning, nemligen:

indragning af chefens för flottans militärpersonal embete, och fördelning af dermed förenade åligganden mellan sjöförsvarsdepartementet, marinförvaltningen och föreslagna stationsbefälhafvare vid flottans stationer;

förändring af marinförvaltningens sammansättning samt af inspektörsbefattningen sålunda, att föredraganden af militärärenden inom marinförvaltningen skulle vara inspektör för stationsskolorna och skeppsgosseskolan i Carlskrona, samt inspektionen af flottans fartyg och öfningar äfvensom af sjökrigsskolan förrättas af den som Kongl. Maj:t dertill förordnar;

förenandet af stationsbefälhafvare- och varfschefsembetena vid flottans stationer hos en person, hvilken i Carlskrona derjemte skulle med nämnda befattningar förena öfverkommendantsemetet;

tillsättandet af en kommandant och en varfsdirektör såsom stationsbefälhafvarens närmaste män, den förre för militärärenden, den senare för tekniska ärenden; samt

sammansläende af ekipagemästare- och tygmästarebefattningarna.

Ehuruval ofvannämnda förslag till förändringar i organisationen hvarken lära medföra ökade anslag eller i öfrigt föranleda särskild framställning till riksdagen, har jag likväl, i betraktande af de anmärkningar, som mot vissa af dessa förslag blifvit af vederbörande myndigheter anförda, ansett mig derom jemväl böra gifva min åsigt tillkänna.

Hvad då först beträffar indragning af chefens för flottans militärpersonal embete, kan jag icke annat än, i hufvudsak instämmande med komitén, dertill tillstyrka bifall. Visserligen vill jag icke förneka, att, såsom embetets nuvarande innehafvare i afgifvet underdånigt yttrande antyder, tjänstbarheten inom flottan för närvarande står högre än tillföre, men detta torde mindre vara en följd af personalchefsemetets inrättande än af öfningarnes planmässigare och lämpligare anordning samt ökade utsträckning, och synes mig denna tjänstbarhet på intet sätt böra lida, om med ifrågavarande embete och dermed förenade åligganden annorlunda lämpligen ordnas.

Jag vill icke heller bestrida, att det kan leda både till större rättvisa och till undertryckande af olika stationsintressen, att, såsom nu eger rum, kommenderingar, utnämningar och befordringar samt placering på de olika stationerna bibehållas i en hand, liksom att fördelen af enhet och sammanhållning i öfningarne utan tvifvel befordras derigenom att öfverinseendet öfver desamma är uppdraget åt en och samma dertill förordnad högre officer, som verkställer inspektioner m. m.; men jag kan icke inse, att bibehållandet af ifrågavarande embete är för ernäendet af dessa fördelar oundgängligen nödigt, och tvekar desto mindre att förorda dess afskaffande, som med detsamma obestriddligen äro förenade åtskilliga olägenheter, bland annat af onö-

dig omgång med deraf föranledd tidsutdrägt vid ärendenas behandling.

Enligt mitt förmenande skulle alla de med detta embete förenade fördelar kunna bibehållas oförminskade och olägenheterna undanröddas, om chefen för sjöförvarsdepartementet hade vid sin sida en högre officer, som i rent militära frågor biträdde honom, med hvilken han, då så erfordrades, kunde direkt öfverlägga och rådgöra i förekommande viktigare angelägenheter, och som tillika vore inspektör öfver flottans såväl skolor som fartyg, derest icke Eders Kongl. Maj:t derom annorlunda förordnade.

Mot de af komiterade gjorda förslag att med stationsbefälhafvare-embetet förena det af varfschef, och i Carlskrona jemväl af öfverkommendant; att chefen för mariningeniördepartementet, en civil tjänsteman, skulle såsom varfsdirektör vara stationsbefälhafvarens närmaste man, och utöfva befäl, icke allenast öfver varfsdepartementscheferne, officerare vid flottan, hvilka i regeln torde vara äldre, både till lefnads- och tjänstestår, utan äfven öfver den öfriga å varfvet tjänstgörande militärpersonalen; samt att sammanslå ekipagemästarebefattningen, som företrädesvis fordrar praktisk duglighet, med tygmästaretjänsten, hvilken deremot i främsta rummet betingar vetenskapligt tekniska insigter, hafva af vederbörande myndigheter blifvit anförda flera, såsom det synes mig, obestriddiga skäl, och jag skulle anse det desto mindre välbetänkt att dertill förorda bifall, som genom den sålunda föreslagna minskningen i tjänstebefattningarnas antal, under det att antalet officerare på samma gång komme att ökas, en del officerare skulle öfverhoppas med åligganden, som de omöjligen kunde på ett tillfredsställande sätt fullgöra, under det att andra lemnades sysslolösa. Derigenom måste såväl tjänsten lida som individens duglighet förringas, och detta, utan att för flottan någon vare sig praktisk eller ekonomisk vinst bereddes.

Visserligen afser, såsom komiterade särskildt anført, den föreslagna organisationen behofvet under krigstid; men just då, när flottan skall skyndsamt och omsorgsfullt rustas, torde såväl stationsbefälhafvare- och varfschefs-, som ekipage- och tygmästarebefattningarne hvar för sig kräfva sin man, och detta vida mera än under freden.

Emot förslaget, att tillsätta en stationsbefälhafvare såsom högsta myndighet vid hvardera af flottans stationer och under dessa stationsbefälhafvare kommendanten i stället för nuvarande militärchefer, har jag intet att erinra; men anser att derjemte vid hvardera stationen tillika bör finnas en inför marinförvaltningen ansvarig varfschef.

Hvad slutligen angår det ifrågasatta ombildandet af marinförvalt-

ningen, får jag erinra, att nämnda embetsverk för närvarande har att inkomma med förslag till instruktion för verket; och torde frågan om förändringar inom detsamma derföre lämpligen böra anstå, i afbidan på sådant instruktionsförslag, helst en möjligen ifrågakommande förändring synes mig helt och hållet oberoende af frågan om sjöförsvarets föreslagna ombildning i öfrigt, såsom jemväl är fallet med åtskilliga andra af sjöförsvarskomitén framställda ändringsförslag, hvilka derföre, om de anses önskvärda och gagneliga, vid lämplig tidpunkt, efter omsorgsfull pröfning och utan störande rubbning i bestående förhållanden, torde kunna efter omständigheterna hvart för sig eller samtligt genomföras.

Beträffande dagaflöningen har sjöförsvarskomitén föreslagit att, i likhet med hvad vid armén, utom under semester och längre tids tjänstledighet, eger rum, full dagaflöning måtte tillerkännas alla officerare vid flottan, då de vistas å den station der de äro placerade, antingen de göra tjänst eller icke.

Dagaflöning.

I detta förslag kan jag för min del icke instämna, hufvudsakligen emedan jag icke anser hvarken rättvist eller lämpligt att en officer, som uppehåller sig å sin stationsort utan att der tjänstgöra, och som måhända är i tillfälle att förskaffa sig enskildt förvärf, skall aflönas lika med t. ex. den, som är upptagen hela dagen af trägen och ansvarsfull tjänstgöring inom vapnet. Icke heller kan jag finna, att de å deras respektive stationsorter vistande, *icke tjänstgörande* officerare vid flottan kunna anses likställda med *ständig* tjänstgörande officerare vid armén, och om det i öfrigt å ena sidan kan framhållas, att, med nu gällande bestämmelser, en officer genom att inkallas till tjänstgöring kan gynnas framför en annan, som lika lifligt önskar att egna sig åt tjänsten, men dertill icke användes, synes å andra sidan på lika goda skäl kunna göras den invändning mot komiterades ifrågavarande förslag, att en officer, som af en eller annan anledning, kanske för skötande af enskild ekonomi, önskar befrielse från tjänstgöring, skulle kunna gynnas på bekostnad af en annan eller andra officerare, som måste göra ständig tjänst, utan att derföre erhålla bättre löneförmåner än den tjänstledige.

Den förman komitén med ifrågavarande förslag afsett att bereda officerskåren synes mig emellertid kunna till större fördel såväl för flottan som för kåren ernås derigenom, att samtliga officerare såvidt möjligt hållas i oafbruten tjänstgöring, hvilket hädanefter torde kunna i vidsträcktare mån medgifvas, om den begärda förhöjningen i öfningsan-

slaget samt permanenta reservstatens indragning med rättighet att använda dertill anvisade medel till aflöning åt officerskåren af riksdagen beviljas.

Inqvartering.

Med den mening jag i fråga om dagaflöningen hyser och här uttalat, har jag naturligtvis icke heller kunnat biträda sjöförsvarskommitténs förslag om upphörande af den genom 1877 års riksdagsbeslut medgifna rätt till inqvartering åt sådana till stationerna kommenderade officerare, hvilka icke äro innehafvare af ständig befattning i land. Tvärtom anser jag billigheten fordra, att äfven kompanicheferne vid båtsmans-, eller de i deras ställe blifvande sjömanskompanierna, hvilka innehafva sin befattning på längre tid, lika väl som deras vid stationerna tjänstgörande kamrater, komma i åtnjutande af inqvarteringsbidrag, helst desse officerare icke blott måste, ofta med svårighet och ej utan betydlig kostnad, inom kompaniets stånd förskaffa sig bostad, hvarvid de icke ens, såsom vid förflyttning från den ena till den andra af flottans stationer, ega tillgodonjuta flyttningshjälp, utan äfven hafva behof af lämplig lokal för skötande af deras ganska vidlyftiga expedition, och förvarande af ett stort antal journaler m. m., hvilket allt, synnerligen i de fall, då de nödgas att derjemte för sina familjer bibehålla bostad å stationsorten, måste medföra ansenliga upptringar.

Likaså synes mig den förmån af inqvarteringsbidrag, hvilken, såsom ofvan är nämnt, medgifvits officerare, kommenderade till tjänstgöring vid militärdepôt eller varf, böra utsträckas till de officerare, som utöfver stat eller vid tillfälligt förfall för dem, som äro i stat upptagna, kommenderas till tjänstgöring i öfverstyrelsen eller sjöförsvarsdepartementets kommandoexpedition.

Med tillämpning häraf skulle för den skull, i likhet med hvad inom armén eger rum, alla officerare vid flottan, som äro i verklig tjänstgöring och icke åtnjuta förmånen af boställe, erhålla inqvarteringsbidrag.

Anslagen.

Såsom nämnt är har sjöförsvarskommittén sökt inskränka de för flottans behof med den förändrade organisationen, erforderliga kostnader till ungefärligen hvad desamma nu utgöra, när deruti jemväl inbegripes värdet af rustning och rotering vid båtsmanshållet, samt, med tillämpning häraf, i sin normalstat upptagit de ordinarie anslagen för flottan, inberäknadt de för *handeln* under femte hufvudtiteln anvisade anslag, utom det för lots- och fyrinrättningen afsedda, till jemnt fem millioner kronor. Detta belopp blifver, såsom af förenämnda normalstat kan inhämtas (Bil. E 1), äfven med den af mig ifrågasatta organi-

sation af sjöförsvaret tillräckligt att fylla behovet af ordinarie anslag. Efter den utredning, marinförvaltningen i dess underdåniga utlåtande lemnat, kommer nämligen sagda belopp att endast med 76,092 kronor 62 öre, i stället för hvad komitén beräknat eller 256,414 kronor, öfverstiga de nuvarande utgifterna å den ordinarie staten, sådana de verkligen förekomma, och då i ofvanberörda fem millioner ingår en tillökning uti öfningsanslaget af 120,000 kronor, hvilken icke uteslutande betingas af den förändrade organisationen utan äfven med den närvarande är för personalens tjänstbarhet af behof påkallad, så visar sig, om denna förhöjning i öfningsanslag frånräknas, att den förändrade organisationen i sjelfva verket är omkring 44,000 kronor billigare än den nuvarande.

De af sjöförsvarskomitén vidtagna förändringar i fråga om anslagens uppställning och anslagsrubrikerna har jag icke kunnat finna vara af något verkligt behof föranledda eller de dermed åsyftade fördelar af så afsevärd betydelse, att i följd deraf rubbning bör ske i den hittills följda räkenskapsföringen. Jag har derföre ansett så väl att dagaflöning bör utgå af samma anslag som hittills, i följd hvaraf dessa anslag upptagits med oförändrade belopp, der icke andra omständigheter föranledt till förändringar af desamme, som ock att inqvarteringsbidrag fortfarande skall ingå i aflöningsanslaget, helst nämnda bidrag icke synes mig vara en aflöningsförmån af så väsentlig olikhet med öfriga sådana förmåner, att dess uppförande under särskild anslagsrubrik kan anses nödvändigt.

Beträffande beräkningen af de särskilda anslagsbeloppen får jag underdånigst anföra följande:

De under rubriken *Departementet och Öfverstyrelsen* upptagna anslag äro af mig, likasom af sjöförsvarskomitén, lemnade orubbade.

Anslagen till *aflöning för flottans kårer och stater* erfordra deremot nedannämnda förändringar.

För personalens aflöning är i 1883 års riksstat uppfördt ett belopp af 1,201,484 kronor, hvarjemte af behållna inkomsten af vakansafgifter för de rusthåll i Blekinge län och Södra Möre härad af Kalmar län, hvilka åtnjuta vakansfrihet för 10 år, blifvit härtill anvisade 75,000 kronor. Den föreslagna tillökningen i matros- samt eldare- och handtverkskompaniernas styrka med 175 man skulle, på sätt bifogade förslag till stat (Bil. C) närmare utvisar, leda till en tillökning i anslaget af 60,695 kronor. Vidare skulle genom förslaget, att inqvarteringsbidrag borde tillgodokomma alla officerare, som äro i verklig tjänstgöring och icke åtnjuta förmånen af boställe, en ytterligare tillökning

i nämnda anslag behöfvas, hvilken tillökning, för närvarande beräknad till 8,800 kronor, ansetts kunna, sedan minskning af båtsmanskompanierna och kompanichefernes deraf beroende antal hunnit genomföras, upptagas till 6,000 kronor.

I den till 1879 års riksdag aflåtna nådiga proposition angående statsverkets tillstånd och behof föreslogs mintillverkningspersonalen att utgöras af 1 mariningeniör, 1 maskinistunderofficer af första graden, 5 maskinistunderofficerare af andra graden och 5 första klassens sjömän af eldare- och handtverkskompanierna, för hvilka aflöningsförmånerna jemte naturaportion eller ersättning därför skulle uppgå till ett sammanlagdt belopp af 19,885 kronor 75 öre, hvilket belopp med hänsyn till behovet af någon tids erfarenhet, så väl i fråga om den föreslagna personalens tillräcklighet som angående de fordringar, hvilka borde sättas på densamma, innan den uppfördes på ordinarie stat, ansågs kunna tills vidare bestridas af de till minväsendet anvisade medel. Då jag emellertid, lika med sjöförsvarskomitén, anser tiden nu vara inne att uppföra nämnda mintillverkningspersonal på ordinarie stat, skulle i följd häraf erfordras förhöjning i åtskilliga ordinarie anslag, i enlighet med bilagda förslag till stat och anslagsfördelning (Bil. B), och deribland i anslaget till personalens aflöning med 13,202 kronor 50 öre.

Med iakttagande häraf skulle alltså anslaget till aflöning åt flottans kårer och stater upptagas till ett sammanräknadt belopp af 1,356,381 kronor 50 öre.

I det till *ålderstillägg* i nu gällande riksstat upptagna anslag 32,000 kronor har någon förändring icke blifvit föreslagen.

Beklädnadsanslaget, nu utgörande ett förslagsanslag högst 282,000 kronor, torde deremot böra ökas dels, i följd af mintillverkningspersonalens öfverflyttning på ordinarie stat, med 540 kronor, dels för beklädnad åt värnpligtige, enligt bifogad stat (Bil. F), med 13,315 kronor, eller till ett belopp af högst 295,855 kronor.

Det under rubriken *natura-underhåll* förekommande anslag, i nu gällande riksstat uppfördt med 452,450 kronor, har under år 1881 öfverskridits med 90,915 kronor 61 öre samt har derföre blifvit förhöjdt med detta belopp och lärer ytterligare böra förhöjas med kostnaden för natura-underhåll dels åt mintillverkningspersonalen, 2,208 kronor 25 öre, dels åt värnpligtige, 25,200 kronor; med iakttagande hvaraf anslagets slutsumma skulle utgöra 570,773 kronor 86 öre.

Till bestridande af kostnaden för *lega och hemkall* åt 3,000 man af sjömans- och fästningskompanierna, beräknad i medeltal till 155

kronor för hvarje man, erfordras ett anslag af 465,000 kronor, hvilket i staten uppförts såsom reservationsanslag.

Sammanlagda beloppet af de under hufvudrubriken *flottans personal* upptagna anslag kommer härigenom att uppgå till 2,720,010 kronor 36 öre.

Jemföres detta belopp med det af sjöförsvarskomitén för flottans personal upptagna eller 2,857,533 kronor 57 öre, så skulle, enligt mitt förslag, kostnaden för personalen med 137,523 kronor 21 öre understiga den af komitén beräknade; men då till den af mig beräknade kostnad läres böra läggas den i andra anslagsbelopp ingående dagaflöning nemligen: af anslaget till flottans underhåll, af öfningsanslaget och af anslaget till undervisningsverken samt de inqvarteringskostnader, hvilka bestridas från det under *Diverse anslag* upptagna anslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m., så torde denna skillnad emellan komiténs och mitt förslag till anslag för flottans personal härigenom i det närmaste utjemnas.

Det under hufvudrubriken *flottans materiel* upptagna anslag till flottans nybyggnad och underhåll utgör för närvarande 1,078,800 kronor, hvartill skulle komma af dagaflöningen åt mintillverkningspersonalen ett belopp af 3,935 kronor, hvarigenom anslaget komme att uppgå till 1,082,735 kronor.

I de under hufvudrubriken *Diverse anslag* upptagna anslagsbelopp hafva nedannämnda förändringar vidtagits:

Det nuvarande anslaget till *flottans öfningar*, 550,000 kronor, har blifvit förhöjdt, dels med de 120,000 kronor, hvarmed jag, i likhet med komitén, ansett behöfligt att tillöka detta anslag, dels med 9,000 kronor till dagaflöning åt värnpligtige, så att anslagets hela belopp upptagits till 679,000 kronor.

Anslaget till *durchmarschkostnader*, som i gällande stat utgör 30,000 kronor, och hvilket hufvudsakligen användts till bestridande af kostnaderna för uppfordrade båtsmäns befordrande till och från stationerna, blifver fortfarande erforderligt för dylik transport samt för transport af de flottan tillhörige värnpligtige, som skola öfvas, och bör anslaget med afseende å de ökade kostnader, som dermed skola bestridas, med erforderligt belopp förhöjas. En sådan förhöjning har jag ansett för år 1884 icke kunna beräknas lägre än till 10,000 kronor, men framdeles, då manskapets antal nedgått till de af mig föreslagna 3,000 man, till endast 5,000 kronor; och har med tillämpning häraf anslaget i det af mig afgifna förslag till normalstat utförts med 35,000 kronor.

Uti det för *sjukvård* i nuvarande stat upptagna anslag af 39,000

kronor lärer äfven, med hänsyn till behovet af sjukvård jemväl för de värnpligtige, någon förhöjning vara erforderlig och har jag därför uppfört detta anslag med ett till 40,000 kronor ökad belopp.

Förslagsanslaget till *rese- och traktamentspenningar*, 15,000 kronor, har under år 1881 öfverskridits med omkring 17,000 kronor; men då, sedan båtsmansindelningen upphört, de för torpsyner erforderliga resor icke vidare ifrågakomma, torde för framtiden anslaget blifva för sitt ändamål tillräckligt, ehuru väl för den närmaste öfvergångstiden beloppet synes böra förhöjas.

Anslaget till *skrifmaterialier och expenser, ved m. m.*, hvilket äfven är ett förslagsanslag och för år 1883 upptagits till belopp af 46,412 kronor, har under de senaste åren öfverskridits med i medeltal 36,985 kronor, och då de behof, för hvilka dessa anslag äro afsedda, genom den nya organisationen icke blifva minskade, har jag ansett anslaget böra förhöjas, så att det närmare motsvarar det belopp, hvarmed det utgått, samt därför föreslagit dess ökande med ett till statens slutsummas jemnande beräknadt belopp af 33,752 kronor 64 öre. Härtill skulle komma för de värnpligtiges inqvartering, som af detta anslag bestrides, ett ytterligare belopp å 2,545 kronor, hvarigenom hela ifrågavarande anslag komme att sluta på 82,709 kronor 64 öre.

Öfriga anslag under denna hufvudrubrik äro upptagna till oförändrade belopp, och slutsumman af Diverse anslag belöper sig alltså till 998,204 kronor 64 öre.

Då anslagen till *Handeln*, med undantag af det till lots- och fyrrättningen, äro uppförda med oförändrade belopp 116,650 kronor och summan af öfrige här ofvan omförmälda ordinarie anslag utgör 4,883,350 kronor, blifver således hela det ordinarie anslagsbehovet, med nyssberörda undantag, enligt mitt förslag så väl som enligt komiténs 5,000,000 kronor.

I afseende på de för hufvudtitelns behof erforderliga extra ordinarie anslag har sjöförsvarskomitén, med hänsyn till det angelägna behovet att inom en icke alltför lång tid anskaffa en ny och tidsenlig fartygsmateriel, med hvad dertill af artilleriutrustning m. m. d. hörer, föreslagit till fartygsnybyggnad m. m. 2,000,000 kronor, deraf 1,900,000 kronor till fartyg och 100,000 kronor till bestridande af mindre utgifter af natur att tillhöra extra stat. Dessutom skulle för genomförande

af komiténs organisationsförslag erfordras för kasernbyggnader ett belopp af 1,100,000 kronor, hvilket blifvit fördeladt på de 7 första åren af den till 15 år bestämda öfvergångstiden.

Hvad beträffar anslaget till fartygsmaterielens förnyelse har marinförvaltningen i sitt underdåniga utlåtande hemställt att, af det till sådan nybyggnad af komiterade föreslagna extra anslag, 1,000,000 kronor skulle uppföras såsom ordinarie anslag.

Visserligen skulle härigenom en önskvärd stabilitet i nybyggnadsanslaget ernås och flottans om icke tillväxt och förkofran, åtminstone bibehållande i oförsvagadt tillstånd någorlunda betryggas samt genom kontinuiteten i byggnadsarbetet och möjligheten att på en gång under gynsamma konjunkturen kunna gå i författning om anskaffande af nödiga materialier, betydliga ekonomiska fördelar och planmessigare anordningar vinnas; men då Riksdagen antagligen icke skulle lemna sitt bifall till en sådan framställning, som marinförvaltningen ifrågasatt, och å andra sidan icke heller lärer underlåta att till fortsättande af redan beslutade och påbörjade fartygs byggnader lemna erforderliga medel, så att de kunna på möjligast korta tid fullbordas, — den enda möjligheten att med enskilda verkstäder kunna träffa aftal om fartygs byggnad för kronans räkning; — så har jag icke funnit någon betänklighet vid att, såsom komitén föreslagit, tillstyrka uppförandet på extra stat af hela det för fartygs nybyggnad erforderliga anslag, hvilket jag lika med komitén anser böra bestämmas till 2,000,000 kronor årligen.

Det ökade kasernutrymme, som enligt det af mig föreslagna organisationsförslag skulle erfordras, påkallar icke så stort anslag, som det komitén härför ansett sig behöfva taga i anspråk. Enligt vederbörande myndigheters uppgifter skulle, enligt nu ifrågavarande förslag, för nybyggnad af kaserner, nödig utvidgning af skollokaler vid flottans station i Carlskrona samt inredning af logementen i Kungsholms fästning erfordras omkring 700,000 kronor eller 426,500 kronor mindre än sjöförsvarskomiténs förslag för kaserner och kasernskepp m. m. upptager, ehuru komitén för flottans behof jemväl beräknat den af armén disponerade och för dess kasernbehof likaledes beräknade f. d. marinregementets kasern i Carlskrona. Om nämnda anslag till kasernbehof och skollokalers utvidgning för de tre närmaste åren af öfvergångstiden uppföres med enahanda belopp som i sjöförsvarskomiténs förslag till stat för dessa tre år, så kunna de ifrågavarande byggnadsarbetena fullbordas på tre år i stället för sju, utan att härigenom utgiftsstaten för något af desse 3 år behöfver öfverskrida normalstaten, än mindre den förslagsstat komitén för samma år uppgjort.

I enlighet med denna redogörelse är bilagda förslag till normalstat upprättad, slutande på samma belopp, som komiténs normalstat eller, förutom anslaget till lots- och fyrinrättningen, 7,000,000 kronor.

*Öfvergångs-
förslag.*

I fråga om öfvergången från den nuvarande till den blifvande organisationen har jag lika med komitén och till öfverensstämmelse med härordningsförslaget antagit denna böra ske under en tid af 15 år från och med år 1884. Den föreslagna tillökningen af officerspersonalen skulle, — med de närmare bestämmelser dem Eders Kongl. Maj:t täcktes meddela i fråga om den ordning, i hvilken tillökningen bör ske, — komma att ega rum i den mån afgången på den permanenta reservstaten, nya reservstaten och indragningsstaten lemnade dertill erforderliga medel. Tillökningen i matros- samt eldare- och handtverkskompanierna har jag trott lämpligen kunna ske med 17 à 18 man hvardera af de tio första åren af öfvergångstiden. Uppsättningen af de i orterna förlagda 3,000 sjömän är deremot afsedd att fördelas på hela öfvergångstiden och skulle altså för hvarje år belöpa en anskaffning af något öfver 200 man, men emedan den gamla båtsmansstyrkan under de första fem eller sex åren ännu icke nedgått till det för de nya sjömanskompanierna bestämda antal, kan under dessa år anskaffningen inskränkas till ett något lägre antal än 200, hvaremot detta under de fyra eller fem följande åren bör blifva så mycket högre eller omkring 250 man årligen, men under hvarje af de fem sista åren åter nedgå till omkring 200 man, under det att derjemte dessa år rekrytering för ersättande af dem, som uttjent sin kapitulationstid, tillika ifrågakommer.

Den successiva tillökningen af öfningstiden för värnpligtige, har sjöförsvarskomitén föreslagit böra för flottan ega rum under öfvergången med 4 dagar om året, men, till åstadkommande af likhet i detta hänseende mellan värnpligtige vid hären och vid flottan, torde denna tillökning böra vidtagas i öfverensstämmelse med de i värnpligtlagen meddelade allmänna öfvergångsbestämmelser.

De kostnader, hvilka under öfvergångstiden erfordras för genomförande af den nya organisation, hvars grunddrag nu blifvit af mig angifna, skulle icke för något år öfverstiga normalstaten och för hela öfvergångstiden med omkring tre och en half millioner kronor understiga de kostnader, sjöförsvarskomiténs beräkningar för samma tid upptaga.

På grund af hvad jag nu i underdånighet anfört och under förutsättning af indelningsverkets upphörande samt då jag anser att såsom vilkor härför de nya grunderna för sjöförsvarets ordnande böra genom särskild lag bestämmas, har jag låtit sammanfatta förslag till sådan lag; hvarvid iakttagits att inga andra bestämmelser i detta förslag upptagits än sådana, hvilka synts mig vara af den beskaffenhet att de böra utgöra

föremål för Eders Kongl. Maj:ts och Riksdagens gemensamma lagstiftning och alltså hvarken sådana i sjöförsvarskomiténs förslag till grunder för sjöförsvarets ordnande intagna föreskrifter, som äro af reglementarisk natur, eller sådana som beröra aflönings- och anslagsfrågor och hvilka i annan ordning, än den för lagfrågor i grundlagen bestämda, skola göras till föremål för Riksdagens behandling;

Och hemställer jag underdånigst det Eders Kongl. Maj:t täcktes, med åberopande af § 80 Regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga berörda förslag till lag om sjöförsvaret.

Hvad föredragande departementschefen härvid hemställt täcktes, uppå tillstyrkan af statsrådets öfrige ledamöter, Hans Maj:t Konungen i nåder gilla och bifalla samt förordna att nådig proposition skulle i öfverensstämmelse härmed till Riksdagen aflåtas.

In fidem protocoll

L. Th. Neijber.

B I L A G O R.

Förslag till stat för Kongl. Flottans officerskår.

		Fast lön.	
		Kronor.	
1	flaggman	8,000	—
2	d:o	16,000	—
1	kommendör	6,000	—
5	d:o	30,000	—
1	kommendörkapten af 1. klass	4,000	—
11	d:o af d:o	44,000	—
1	d:o af 2. klass	3,500	—
11	d:o af d:o	38,500	—
1	kapten af 1. klass	2,800	—
41	d:o af d:o	114,800	—
1	d:o af 2. klass	1,800	—
19	d:o af d:o	34,200	—
1	löjtnant af 1. klass	1,200	—
53	d:o af d:o	63,600	—
1	d:o af 2. klass	600	—
25	d:o af d:o	15,000	—
Summa		384,000	—

Ann. Under verklig tjenstgöring erhålla officerare vid Kongl. Flottan, förutom fast lön, äfven dagaflöning, som under tjenstgöring i land utgår med följande belopp:

Flaggman	6 kronor,
Kommendör	5 »
Kommendörkapten	4 »
Kapten	3 »
Subalternofficer	2 »

Under sjökommendering utgår dagaflöningen i enlighet med föreskrifterna i 753 och 756 §§ i gällande reglemente för flottan III delen.

Bil. B.

Förslag till stat för Mintillverkningspersonalen.

	Fast lön.	Tjenstgöringspennningar.	Dagaflöning.	Beklädnad in natura eller ersättning derför i pennningar.	Portion in natura eller ersättning derför i pennningar.	Arvode.	Summa.
1 miningeniör	3,750	250	—	—	—	—	4,000
1 maskinist, underofficer af 1:a graden	960	—	730	200	200 75	150	2,240 75
1 maskinist, underofficer af 2:a graden	720	—	547 50	200	200 75	100	1,768 25
4 d:o d:o	2,880	—	2,190	800	803	400	7,073
<i>Eldareafdelningen:</i>							
1 man af 1:a löneklass	360	—	292	108	200 75	—	960 75
4 d:o	1,440	—	1,168	432	803	—	3,843
Summa Kronor	10,110	250	4,927 50	1,740	2,208 25	650	19,885 75

Förestående summa fördelad på vederbörliga riksstatsanslag belöper sålunda:

Anslaget till aflöning	13,202: 50
» » flottans nybyggnad och underhåll ..	3,935: —
» » beklädnad	540: —
» » natura underhåll	2,208: 25
	<u> = 19,885: 75.</u>

Förslag till stat för 175 man af Flottans sjömanskår.

(Tillökning i nummerstyrkan.)

Antal.			Månadslön pr år.	Dagaflöning (i land) pr år.	Summa pr år.
Matroskompanierna.					
1	1:sta löneklass	månadslön 30 kr. dagaflöning 50 öre	360	182 50	542 50
14	d:o	d:o	5,040	2,555	7 595
1	2:dra löneklass	månadslön 20 kr. dagaflöning 50 öre	240	182 50	422 50
14	d:o	d:o	3,360	2,555	5,915
1	3:dje löneklass	månadslön 15 kr. dagaflöning 40 öre	180	146	326
14	d:o	d:o	2,520	2,044	4,564
1	4:de löneklass	månadslön 10 kr. dagaflöning 40 öre	120	146	266
24	d:o	d:o	2,880	3,504	6,384
1	5:te löneklass	månadslön 5 kr. dagaflöning 20 öre	60	73	133
29	d:o	d:o	1,740	2,117	3,857
100		Summa kronor	16,500	13,505	30,005
Eldare- och handverkskompanierna.					
<i>Eldareafdelningen:</i>					
1	1:sta löneklass	månadslön 30 kr. dagaflöning 80 öre	360	292	652
14	d:o	d:o	5,040	4,088	9,128
1	2:dra löneklass	månadslön 20 kr. dagaflöning 50 öre	240	182 50	422 50
9	d:o	d:o	2,160	1,642 50	3,802 50
1	3:dje löneklass	månadslön 15 kr. dagaflöning 40 öre	180	146	326
9	d:o	d:o	1,620	1,314	2,934
1	4:de löneklass	månadslön 10 kr. dagaflöning 40 öre	120	146	266
8	d:o	d:o	960	1,168	2,128
1	5:te löneklass	månadslön 5 kr. dagaflöning 20 öre	60	73	133
2	d:o	d:o	120	146	266
47		Summa kronor	10,860	9,198	20,058

Antal.			Månadslön pr år.	Dagaflöning		Summa	
				(i land)	pr år.	pr år.	pr år.
<i>Handverkareafdelningen.</i>							
1	1:sta löneklass	månadslön 30 kr. dagaflöning 50 öre	360	182	50	542	50
5	d:o	d:o	1,800	911	50	2,711	50
1	2:dra löneklass	månadslön 20 kr. dagaflöning 50 öre	240	182	50	422	50
9	d:o	d:o	2,160	1,642	50	3,802	50
1	3:dje löneklass	månadslön 15 kr. dagaflöning 40 öre	180	146	—	326	—
5	d:o	d:o	900	730	—	1,630	—
1	4:de löneklass	månadslön 10 kr. dagaflöning 40 öre	120	146	—	266	—
2	d:o	d:o	240	292	—	532	—
1	5:te löneklass	månadslön 5 kr. dagaflöning 20 öre	60	73	—	133	—
2	d:o	d:o	120	146	—	266	—
28		Summa kronor	6,180	4,452	—	10,632	—

Sammandrag.

Matroskompanierna	kr. 30,005: —
Eldareafdelningen	» 20,058: —
Handverkareafdelningen	» 10,632: —
	Summa kr. 60,695: —

Bil. D. 1.

Tur- och Uppfordringsrulla för det i orterna förlagda

K o m p a n i .	1884.	1885.			1886.			1887.			1888.			1889.		
	Sept.	Jan.	Maj.	Sept.	Jan.	Maj.	Sept.	Jan.	Maj.	Sept.	Jan.	Maj.	Sept.	Jan.	Maj.	Sept.
	Dec.	Apr.	Aug.	Dec.	Apr.	Aug.	Dec.	Apr.	Aug.	Dec.	Apr.	Aug.	Dec.	Apr.	Aug.	Dec.
Blekinge 1:a ...	—	—	—	130	—	—	—	—	130	—	—	130	—	—	130	—
» 2:a ...	130	—	—	—	—	130	—	—	130	—	—	130	—	—	130	—
» 3:e ...	—	—	130	—	—	130	—	—	130	—	—	130	—	—	—	130
» 4:e ...	—	—	130	—	—	130	—	—	130	—	—	—	130	—	—	—
» 5:e ...	—	—	130	—	—	130	—	—	—	130	—	—	—	—	130	—
» 6:e ...	—	—	130	—	—	—	130	—	—	—	—	130	—	—	130	—
Smålands	130	130	130	—	—	—	—	—	—	130	130	130	—	—	—	—
Tjust	130	130	130	—	—	—	—	—	—	130	130	130	—	—	—	—
Ölands 1:a	—	—	—	130	130	130	—	—	—	—	—	—	130	130	130	—
» 2:a	—	—	—	130	130	130	—	—	—	—	—	—	130	130	130	—
Hallands	—	—	—	—	—	—	130	130	130	—	—	—	—	—	—	130
Bohus	—	—	—	—	—	—	130	130	130	—	—	—	—	—	—	130
	390	260	780	390	260	780	390	260	780	390	260	780	390	260	780	390
		1430			1430			1430			1430			1430		

Bil. D. 2.

Tur- och Uppfordringsrulla för manskap afsedt att

Kompani.	1884.	1885.			1886.			1887.			1888.			1889.		
	Sept.	Jan.	Maj.	Sept.	Jan.	Maj.	Sept.	Jan.	Maj.	Sept.	Jan.	Maj.	Sept.	Jan.	Maj.	Sept.
	Dec.	Apr.	Aug.	Dec.	Apr.	Aug.	Dec.	Apr.	Aug.	Dec.	Apr.	Aug.	Dec.	Apr.	Aug.	Dec.
Södra Möre 1:a	148	148	148	—	—	—	—	—	—	148	148	148	—	—	—	—
» » 2:a	—	—	—	146	146	146	—	—	—	—	—	—	146	146	146	—
« » 3:e	—	—	—	—	—	—	146	146	146	—	—	—	—	—	—	146
	148	148	148	146	146	146	146	146	146	148	148	148	146	146	146	146
		442			438			440			442			438		

bemanna sjöfästningarne vid Carlskrona.

1890.			1891.			1892.			1893.			1894.			1895.		
Jan.	Maj.	Sept.	Jan.	Maj.	Sept.	Jan.	Maj.	Sept.	Jan.	Maj.	Sept.	Jan.	Maj.	Sept.	Jan.	Maj.	Sept.
Apr.	Aug.	Dec.	Apr.	Aug.	Dec.	Apr.	Aug.	Dec.	Apr.	Aug.	Dec.	Apr.	Aug.	Dec.	Apr.	Aug.	Dec.
—	—	148	148	148	—	—	—	—	—	—	148	148	148	—	—	—	—
—	—	—	—	—	146	146	146	—	—	—	—	—	—	146	146	146	—
146	146	—	—	—	—	—	—	146	146	146	—	—	—	—	—	—	146
146	146	148	148	148	146	146	146	146	146	146	148	148	148	146	146	146	146
440			442			438			440			442			438		

Bil. D 3.

Tur- och Uppfordringsrulla för det i orterna förlagda

K o m p a n i.	1884.			1885.			1886.			1887.			1888.			1889.		
	Sept.	Jan.	Maj.	Sept.	Jan.	Maj.	Sept.	Jan.	Maj.	Sept.	Jan.	Maj.	Sept.	Jan.	Maj.	Sept.		
	Dec.	Apr.	Aug.	Dec.	Apr.	Aug.	Dec.	Apr.	Aug.	Dec.	Apr.	Aug.	Dec.	Apr.	Aug.	Dec.		
Södermanlands...	—	—	—	125	—	—	—	—	125	—	—	125	—	—	125	—		
Roslags 1:sta.....	125	—	—	—	—	125	—	—	125	—	—	125	—	—	—	125		
D:o 2:dra	—	—	125	—	—	125	—	—	125	—	—	—	125	—	—	—		
D:o 3:dje.....	—	—	125	—	—	125	—	—	—	125	—	—	—	—	125	—		
D:o 4:de.....	—	—	125	—	—	—	125	—	—	—	—	125	—	—	125	—		
Norrlands.....	125	125	125	—	—	—	—	—	—	125	125	125	—	—	—	—		
Östergötlands....	—	—	—	125	125	125	—	—	—	—	—	—	125	125	125	—		
Bohus.....	—	—	—	—	—	—	125	125	125	—	—	—	—	—	—	125		
	250	125	500	250	125	500	250	125	500	250	125	500	250	125	500	250		
		875			875			875			875			875				

Förslag till normalstat för Femte hufvudtiteln
(utom lotsverket).

Ordinarie anslag.

Departementet och öfverstyrelsen:

	Anvisning i kontant.	Summa.
Departementschefen	17,000: —	
Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli samt kommandoexpeditionen	26,800: —	
Marinförvaltningen	38,600: —	82,400: —

Flottans personal:

Afföring för flottans kårer och stater.....	1,356,381: 50	
Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>	32,000: —	
Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårer samt värnpligtige, <i>förslagsanslag</i> högst.....	295,855: —	
Natura-underhåll, <i>förslagsanslag</i>	570,773: 86	
Lega och hemkall åt den i orterna förlagda delen af sjömanskåren, <i>reservationsanslag</i>	465,000: —	2,720,010: 36.

Flottans materiel:

Flottans nybyggnad och underhåll, <i>reservationsförslag</i>	1,082,735: —
--	--------------

Diverse anslag:

Flottans öfningar, <i>reservationsanslag</i>	679,000: —	
Undervisningsverken: sjökrigsskolan	31,040: —	
skeppsgosseskolan	8,780: —	39,820: —
För sjömätningar och sjökartekontorets verksamhet, <i>reservationsanslag</i>	60,000: —	
Till stipendier åt sjöofficerare under anställning i utländsk tjänst eller kommandering utrikes	15,000: —	
Durchmarschkostnader, <i>reservationsanslag</i>	35,000: —	
För sjukvård	40,000: —	
För diverse behof	19,175: —	
Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	15,000: —	
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. <i>förslagsanslag</i>	82,709: 64	
Extra utgifter	12,500: —	998,204: 64.
	Transport 4,883,350: —	

Transport 4,883,350: —

Handeln:

Undervisningsanstalter för sjöfart	94,650: —	
Nautisk-meteorologiska byrån	9,000: —	
För ålderstillägg åt personalen vid undervisningsanstalterna för sjöfart och åt föreståndaren för nautisk-meteorologiska byrån, <i>förslagsanslag</i>	13,000: —	116,650: —
		<hr/>
	Summa kronor	5,000,000: —

Extra ordinarie anslag.

Extra ordinarie anslag (nybyggnader m. m.)	2,000,000: —	
		<hr/>
	Summa Summarum kronor	7,000,000: —

Förslag till normalstat för Femte hufvudtiteln (utom lotsverket).

(Med specifikation å föreslagna tillökningar i nuvarande anslag).

Ordinarie anslag.

Departementet och öfverstyrelsen:

Departementschefen	17,000: —	
Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli samt kommandoexpeditionen	26,800: —	
Marinförvaltningen	38,600: —	
		82,400: —

Flottans personal:

Aflöning för flottans kårer och stater	1,356,381: 50.	
nuvarande anslaget	1,201,484: —	
af vakansafgifter inom båtsmanshållet	75,000: —	
tillkommer: inqvarteringsbidrag till kompanichefer m.fl.	6,000: —	
tillökning i sjömanskåren	60,695: —	
mintillverkningspersonalen	13,202: 50.	
		= 1,356,381: 50.
Ålderstillägg	32,000: —	
Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossockårearna samt värnpligtige	295,855: —	
nuvarande anslaget	282,000: —	
tillkommer: mintillverkningspersonalen	540: —	
värnpligtige	13,315: —	
		= 295,855: —
Natura underhållet	570,773: 86.	
nuvarande anslaget	452,450: —	
behovvet derutöfver	90,915: 61.	
tillkommer: mintillverkningspersonalen	2,208: 25.	
värnpligtige	25,200: —	
		= 570,773: 86.
Lega och hemkall åt 3,000 man vid sjömanskompanierna å 155 kronor per man	465,000: —	2,720,010: 36.
		Transport 2,802,410: 36.

Flottans materiel:

Flottans nybyggnad och underhåll		1,082,735: —
nuvarande anslaget	1,073,800: —	
tillkommer: mintillverkningspersonalen	3,935: —	
	<u> </u>	
	= 1,082,735: —	

Diverse anslag:

Flottans öfningar		679,000: —
nuvarande anslaget	550,000: —	
beräknad förhöjning deri	120,000: —	
tillkommer: värnpligtige	9,000: —	
	<u> </u>	
	= 679,000: —	
Undervisningsverken:		
Sjökrigsskolan	31,040: —	
Skeppsgosseskolan	8,780: —	
	<u> </u>	39,820: —
För sjömätningar och sjökartekontorets verksamhet		60,000: —
Till stipendier åt sjöofficerare under anställning i utländsk tjänst eller kommendering utrikes		15,000: —
Durchmarschkostnader		35,000: —
nuvarande anslaget	30,000: —	
förhöjning deri	5,000: —	
	<u> </u>	
	= 35,000: —	
För sjukvård		40,000: —
nuvarande anslaget	39,000: —	
förhöjning deri	1,000: —	
	<u> </u>	
	= 40,000: —	
För diverse behof		19,175: —
Rese- och traktamentspenningar		15,000: —
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.		82,709: 64
nuvarande anslaget	46,412: —	
behofvet derutöver upptaget, för jemnande af statens slutsumma, till	33,752: 64	
tillkommer: värnpligtige	2,545: —	
	<u> </u>	
	= 82,709: 64	

Transport 985,704: 64. 3,885,145: 36.

	Transport	985,704: 64.	3,885,145: 36.
Extra utgifter....		<u>12,500: —</u>	998,204: 64.

Handeln.

Undervisningsanstalter för sjöfart.....	94,650: —	
Nautisk-meteorologiska byrån	9,000: —	
För ålderstillägg åt personalen vid undervisningsanstalterna för sjöfart och åt föreståndaren för nautisk-meteorologiska byrån	<u>13,000: —</u>	<u>116,650: —</u>
	Summa Kronor	5,000,000: —

Extra ordinarie anslag.

Extra ordinarie anslag (nybyggnader m. m.)	<u>2,000,000: —</u>
	Summa summarum kronor 7,000,000: —

Bil. F.

Stat för Värnpligtige.

	Dagaföning 20 öre.	Inqvartering 5,66 öre.	Beklädnad 29,589 öre.	Natura underhåll 56 öre.	S u m m a.
500 man i 90 dagar	9,000	— 2,545	13,315	— 25,200	— 50,060
Förestående summa fördelad å riksstatsanslag:					
Anslaget till beklädnad	13,315: —				
» » natura underhåll	25,200: —				
» » flottans öfningar	9,000: —				
» » skrifmaterialier och ex- penser, ved	2,545: —				
	= 50,060: —				